

102

**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w Lublinie

20-074 Lublin, ul. Spokojna 9a

Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48, Tel/Fax (0-81) 532-08-26

E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 30 września 2003 r.

RLU – 61 - 750/22/03/EW

Urząd
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Delegatura w Lublinie
Wpłynęło/Wystąpiło dnia 30.09.2003
L. dz.

Decyzja RLU Nr 30/2003

Na podstawie art. 23c ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 cytowanej wyżej ustawy i par.6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu,

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania Pana T. Z. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ Api – Eko” poprzez naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji o sprzedawanym towarze: miodzie wielokwiatowym, co do rodzaju towaru i jego pochodzenia, o której mowa w art. 23a ust. 2 ww. ustawy,

i nakazuje zaniechanie jej stosowania.

Uzasadnienie

Lubelski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Lublinie pismem z dnia 21 maja 2003 r. LKJ – 42 – 19/2003 poinformował, że w toku kontroli przeprowadzonej w sklepach w Lublinie i Tomaszowie Lubelskim stwierdzono wprowadzenie do obrotu przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Api – Eko”, [REDAKTOWANE] miodu nektarowego wyprodukowanego dla sklepów sieci handlowej Leader Price. Kontrole przeprowadzono na skutek skarg konsumentów. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono, że miód pobrany w kontrolowanych placówkach handlowych nie odpowiadał deklarowanej na etykiecie PN – 88/A-77626 w zakresie cech organoleptycznych dla miodu nektarowego wielokwiatowego ze względu na:

- konsystencję drobnoziarnistą, słaby zapach, smak mdły, lekko gorzkawy, charakterystyczny dla miodu rzepakowego, zaniżoną przewodność właściwą, słabo wyczuwalny zapach wosku pszczelego.
- miody wielokwiatowe oznaczone były obok oznaczenia producenta : „Wyprodukowano dla Leader Price przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Api – Eko” dodatkowo informacją „Produkt polski”.

W związku z tym miód przekazano do analizy pyłkowej celem wyjaśnienia, czy dokonana przez producenta miodu kwalifikacja do odmiany nektarowy wielokwiatowy jest prawidłowa. Analiza pyłkowa bowiem informuje o regionalnym i botanicznym pochodzeniu miodów.

Ocena udziału pyłkowego przewodniego w badanym miodzie została przeprowadzona w Katedrze Botaniki Wydziału Ogrodniczego Akademii Rolniczej w Lublinie (jedyne ośrodek badawczy tego typu w kraju).

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że badany miód był odmiany miód rzepakowy i słonecznikowy. Stwierdzono obecność składników wskazujących na pochodzenie miodu z południa Europy (Węgry, Rumunia).

W związku z tym stwierdzono, że producent PW „Api – Eko” wprowadza konsumenta w błąd, co do rodzaju towaru, umieszczając informację, że jest to miód wielokwiatowy podczas, gdy wyniki kontroli wskazują, że są to miody odmianowe: rzepakowy i słonecznikowy oraz co do pochodzenia towaru- towar pochodzenia zagranicznego.

W wyniku tej informacji zostało wszczęte dnia 13 czerwca 2003 r postępowanie wyjaśniające przeciwko temu przedsiębiorcy na mocy upoważnienia Prezesa UOK i K z dnia 04 czerwca 2003 r., a następnie postępowanie administracyjne z zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów poprzez naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji i sprzedawanym towarze miodzie wielokwiatowym, co mogło stanowić naruszenie art. 23a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na postanowienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Pan T. [REDAKTED] Z. [REDAKTED] prowadzący działalność gospodarczą pod firmą PW „ Api – Eko” nie uznał przedstawionego zarzutu wskazując, że:

1. miód pszczeli konfekcjonowany na zgodność z wymaganiami deklarowanej PN – 88/A-77626 jest zgodny z tablicą 112 zawartą w deklarowanej normie w jego laboratorium kontrolnym: barwa, konsystencja, zapach, smak, zawartość wody, cukry redukcyjne, sacharoza z melecytozą, kwasowość ogólna, liczba distezowa, 5- hydroksy – metylofurfurol, przewodność właściwa. Udział pyłku kwiatowego nie normalizuje się w miodzie nektarowym wielokwiatowym,
2. analiza została przeprowadzona niewłaściwie i niezgodnie z wymaganiami polskiej normy,
3. właściwości organoleptyczne zostały niewłaściwie ocenione przez laboratorium, które nie posiada akredytacji,
4. ocena miodu w winnych laboratoriach nie była kwestionowana,
5. działania Inspekcji Handlowej w Lublinie to wynik działania konkurencji.

Pismami z dnia 25 i 31 lipca 2003 r. Lubelski Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Lublinie wskazał, że:

1. kontrole jakości miodów przeprowadzono w związku ze skargami konsumentów. Zastrzeżenia konsumentów dotyczyły niewłaściwego zapach, smaku, brunatnienia napojów po dodaniu do nich miodu,
2. w ocenie organoleptycznej przeprowadzonej w laboratorium Inspekcji Handlowej w Lublinie badane miody wykazywały cechy odbiegające od cech określonych w PN – 88/A – 77626 dla miodu wielokwiatowego lub były charakterystyczne dla miodu rzepakowego. Zaistniały więc wątpliwości, co do klasyfikacji miodów. W celu wyjaśnienia cech wątpliwych i udzielenia skarżącym konsumentom rzetelnej informacji w miodach oznaczono udział pyłku przewodniego metodą analizy pyłkowej. Analiza tą metodą jest bardzo wiarygodna, daje bowiem możliwość wykrycia na podstawie budowy ziaren pyłku z jakich roślin pochodzi nektar, czyli jakie jest pochodzenie botaniczne miodu,
3. analiza pyłkowa badanych miodów pozwoliła na zidentyfikowanie jakiej odmiany jest to miód, z jakiego regionu geograficznego pochodzi, a tym samym dowiodła, że miody PW „ Api – Eko” nie są miodami wielokwiatowymi, tak jak je oznaczył producent lecz słonecznikowym lub rzepakowym, a ponadto w swoim składzie zawierają domieszkę miodów importowanych,
4. IH nie kwestionowała jakości miodu jako niezgodnego z PN oraz fakt importu miodu, lecz jego niewłaściwe, wprowadzające w błąd konsumenta oznakowanie, co do odmiany i pochodzenia,
5. otrzymano również z Głównego Inspektoratu IH zalecenia o objęciu badaniem miodów PW „ Api – Eko” w związku z pismem Polskiego

Związku Pszczelarzy informującym o wprowadzeniu do obrotu przez w/w przedsiębiorcę miodu importowanego,

6. IH wskazuje, że w ponownych kontrolach sklepów dokonanych w późniejszym terminie wyniki badań miodów PW „ Api – Eko” potwierdzają stawiane wcześniej zarzuty.

W dalszych wyjaśnieniach w postępowaniu administracyjnym PW „ Api – Eko” wskazuje, że:

1. postawione zarzuty są niezasadne,
2. miód pszczeli jest produktem naturalnym i różnice smaku, zapachowe, barwa występują w bardzo szerokim zakresie i każda partia miodu jest zróżnicowana,
3. w zakwestionowanym miodzie były domieszki innych miodów do rzepakowego, które zniekształciły typowy wzorec dla miodu rzepakowego,
4. każdy miód nie jest produktem jednorodnym i w pierwszej kolejności można go nazwać wielokwiatowym (kilka pomieszanych nektarów różnych roślin) lub w przypadku przewagi jednego nektaru odmianowym lipowy, gryczany, co nie zmienia faktu, że dalej jest to miód wielokwiatowy. Generalnie miody odmianowe są droższe,
5. miodu z Rumunii firma nie importowała.

Następnie w piśmie z dnia 27.08.2003 r. pełnomocnik Pana T [REDAKTED] Z [REDAKTED] wskazał, że:

1. nie przeprowadzono w laboratorium firmy analizy pyłkowej zakwestionowanego miodu, ograniczono się jedynie do badań organoleptycznych,
2. miód wprowadzony do obrotu jest produktem pełnowartościowym (w załączeniu analizy i świadectwa jakości),
3. zamiarem przedsiębiorcy nie było naruszenie zbiorowych interesów konsumentów w postaci udzieleni rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji o sprzedawanym towarze. Dostarczono produkt o wyższej jakości za niższą cenę,
4. faktycznie sprzedawano miód odmianowy zamiast miodu wielokwiatowego,
5. odnośnie oznaczenia towaru jako „ Produkt polski ” chodziło o Producenta polskiego, bo takim jest PW „ Api – Eko”,
6. podjęto już stosowne kroki organizacyjne, aby wyeliminować zauważone nieprawidłowości.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes UOK i K zważył, co następuje:

Artykuł 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804) stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Ustęp 2 tego artykułu mówi, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Naruszenie obowiązku, o którym mowa w tym artykule stanowi czyn nieuczciwej konkurencji określony w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 1993 r. Nr 47 poz. 211 ze zm.). Zgodnie zatem z tą ustawą czynem nieuczciwej konkurencji jest takie oznaczenie towarów lub usług albo jego brak, które może wprowadzić w błąd klientów co do pochodzenia, ilości, jakości składników, sposobu wykonania, przydatności, możliwości zastosowania, naprawy, konserwacji lub innych istotnych cech towarów lub usług, a także zatajenie ryzyka, jakie wiąże się z korzystaniem z nich.

W niniejszej sprawie z całą pewnością mamy do czynienia z naruszeniem zbiorowego interesu konsumentów. Wyprodukowany przez PW Api – Eko miód, będący przedmiotem niniejszej decyzji został rozprowadzony do ogólnopolskiej sieci sklepów Leader Price. W związku z tym był dostępny nieograniczonej liczbie konsumentów, którzy dokonywali i mogli dokonać zakupów w tych sklepach. Ich zainteresowanie i chęć nabycia mógł i z całą pewnością wzbudził także miód wielokwiatowy wyprodukowany przez firmę Pana T [REDAKTOWANO] Z [REDAKTOWANO]

W wyniku analizy zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego, biorąc pod uwagę wyjaśnienia IH i Pana T [REDAKTOWANO] Z [REDAKTOWANO] Prezes UOK i K uznał, że przedsiębiorca wskazany w sentencji decyzji naruszył przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów... . Naruszenie to polega na oznaczeniu wprowadzonego do obrotu towaru – miodu wielokwiatowego informacjami o jego składzie i pochodzeniu, które nie pokrywają się z rzeczywistymi składnikami wchodzącymi w skład tego towaru i miejscem ich pochodzenia.

Prezes UOK i K stwierdza, że określenie składniki towaru jest zrozumiałe bez bliższych objaśnień. Na informacje o składzie wyrobu wielu nabywców – konsumentów zwraca szczególną uwagę. Skład wyrobu może mieć ścisły związek z jego dalszym zastosowaniem przez nabywcę i rezultatami oczekiwanymi przez niego w wyniku jego użycia.

Prezes UOK i K nie podziela twierdzeń Pana T [REDAKTOWANO] Z [REDAKTOWANO] odnośnie postawionych zarzutów w kontekście wymagań stawianych przez PN i ich spełnienia przez PW Api – Eko. Postawione w prowadzonym postępowaniu dowodowym w tej sprawie zarzuty nie dotyczyły wymagań PN lecz

wprowadzenia konsumentów w błąd co do rodzaju towaru oferowanego miodu – wielokwiatowego, gdy wyniki kontroli wskazały, że był to miód rzepakowy i słonecznikowy oraz co do pochodzenia towaru – miód pochodzenia zagranicznego. Ani w postępowaniu dowodowym ani w pismach składnych do tego postępowania przez IH nikt nie kwestionował jakości oferowanego towaru ani nie zarzucał niezgodności z PN.

Metoda analizy pyłkowej, zdaniem organu antymonopolowego, przeprowadzona przez Katedrę Botaniki Wydziału Ogrodniczego w Lublinie (jako jedyny ośrodek tego typu w kraju) jest wiarygodna i przeprowadzona została z zachowaniem wszelkich wymaganych ku temu norm i przepisów. Dodatkowo należy stwierdzić, że analiza stwarza możliwość wykrycia na podstawie budowy ziaren pyłku (pod mikroskopem) z jakich roślin pochodzi nektar, czyli jakie jest pochodzenie botaniczne miodu, co pozwala wskazać jego pochodzenie geograficzne. Skoro analiza pyłkowa miodu wielokwiatowego PW Api – Eko wykazała, że miód ten zawiera znaczny udział pyłków rzepaku – w 3 partiach stwierdzono udział tej rośliny w ilości 86,70% , 87,20% , 88,89% daje to podstawę do zakwalifikowania miodu do odmiany „ nektarowy rzepakowy” wg PN-88/A-77626 z domieszką miodu obcego. O domieszce świadczy obecność pyłku skrzydłorzecha – drzewa rosnącego na Kaukazie i pyłków czystka – rośliny rosnącej w Basenie Morza Śródziemnego. W jednej partii stwierdzono także udział pyłku słonecznika w wysokości 59,3% pochodzącego z regionu Ukrainy, Krymu, Gruzji oraz pyłków czystka, rośliny, która nie występuje w Polsce tylko na terenach m. in. Rumunii czy Węgier.

Wg PN, o której mowa wyżej pyłek występujący w ponad 45% ziaren pyłku określa się jako przewodni, a miód z tej rośliny uznaje się za odmianowy.

Ponadto na etykietach oferowanego konsumentom miodu umieszczona była informacja „ Produkt polski”. Etykieta powinna informować konsumenta w sposób rzetelny o pochodzeniu towaru i o jego cechach. Jest to wymóg określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16.12.2002 r. w sprawie znakowania środków spożywczych i dozwolonych substancji dodatkowych(Dz. U. nr 220 poz. 1856). Oznaczenie przez PW Api – Eko miodu jako „Produkt polski”, gdy w rzeczywistości zawiera on składniki pochodzenia zagranicznego jest wprowadzeniem konsumentów w błąd. Zresztą sam przedsiębiorca w piśmie skierowanym do Prezesa UOK i K przez swojego pełnomocnika stwierdza, że pojawienie się tej nazwy było wynikiem przeoczenia i błędnego zrozumienia odnośnych przepisów i powinno brzmieć „Producent polski”.

Ten sam przedsiębiorca wskazuje także na fakt nie przeprowadzania w swoim laboratorium analizy pyłkowej miodu, a ograniczenia się jedynie do badań organoleptycznych. Zatem błędnie został zakwalifikowany wyprodukowany miód jako wielokwiatowy zamiast odmianowego – rzepakowego czy słonecznikowego. Same badania organoleptyczne nie pozwalają stwierdzić

pochodzenia i zawartości miodu. Są one jedynie orientacyjną metodą pozwalającą określić czy miód odpowiada wymaganiom normy.

Nastąpiło zatem ewidentne wprowadzenie konsumentów w błąd co do nazwy oferowanego towaru i jego pochodzenia.

Sam przedsiębiorca przyznaje to twierdząc równocześnie, że nie działał z zamiarem wprowadzenia konsumentów w błąd. Organ antymonopolowy nie oceniał jednak w tym postępowaniu zamiaru przedsiębiorcy tylko konkretny efekt jaki niewłaściwe oznakowanie towaru wywarło na rynku (świadczą o tym skargi konsumentów, którzy nabyli przedmiotowy miód jako wielokwiatowy, a w rzeczywistości był on rzepakowym i słonecznikowym). Zostali zatem wprowadzeni w błąd, bo należy domniemać, iż oceniając racjonalnie przeciętnego konsumenta dokonując zakupu kierował się on w pierwszej kolejności oznaczeniem towaru (informacją na etykiecie o jego rodzaju i pochodzeniu), a dopiero potem jego ceną.

Tym samym uznanie działań Pana T [REDAKTED] Z [REDAKTED] prowadzącego działalność pod firmą PW „Api – Eko” w postaci niezgodnego z rzeczywistością oznaczenia oferowanego konsumentom towaru – miodu wielokwiatowego wyczerpuje przesłanki niezbędne do uznania, że nastąpiło stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów poprzez naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Orzeczono zatem jak w sentencji niniejszej decyzji.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów..., przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu - Delegatura w Lublinie w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Otrzymują:

1. Pan

T [REDAKTED] Z [REDAKTED]
PW „Api – Eko”
[REDAKTED]
[REDAKTED]

2. [REDAKTED]
[REDAKTED]
[REDAKTED]
[REDAKTED]
[REDAKTED] P [REDAKTED]

z up. PREZESA URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DYREKTOR DELEGATURY W LUBLINIE

Ewa Wiszniewska